

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtaminen

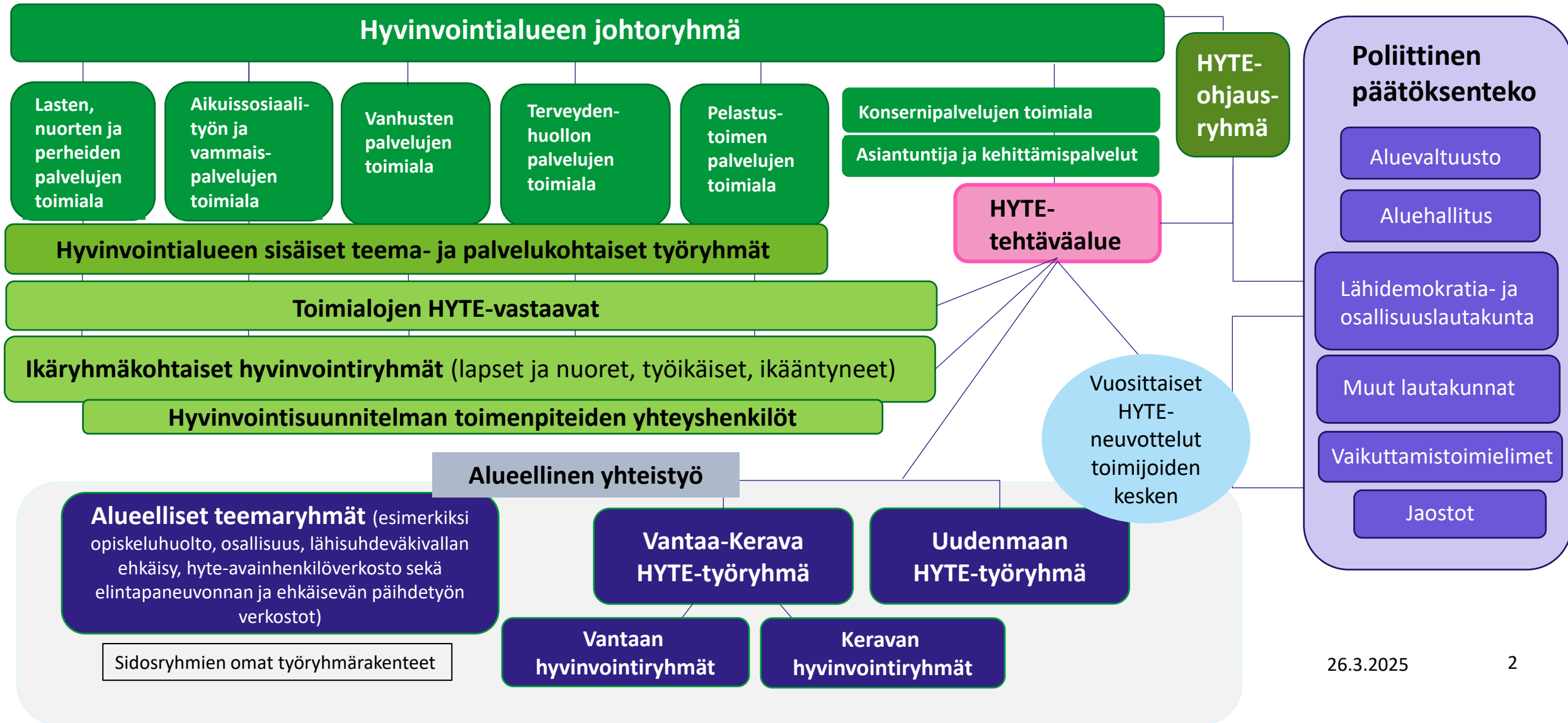
Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Alueiden Hyte-tuki 26.3.2025

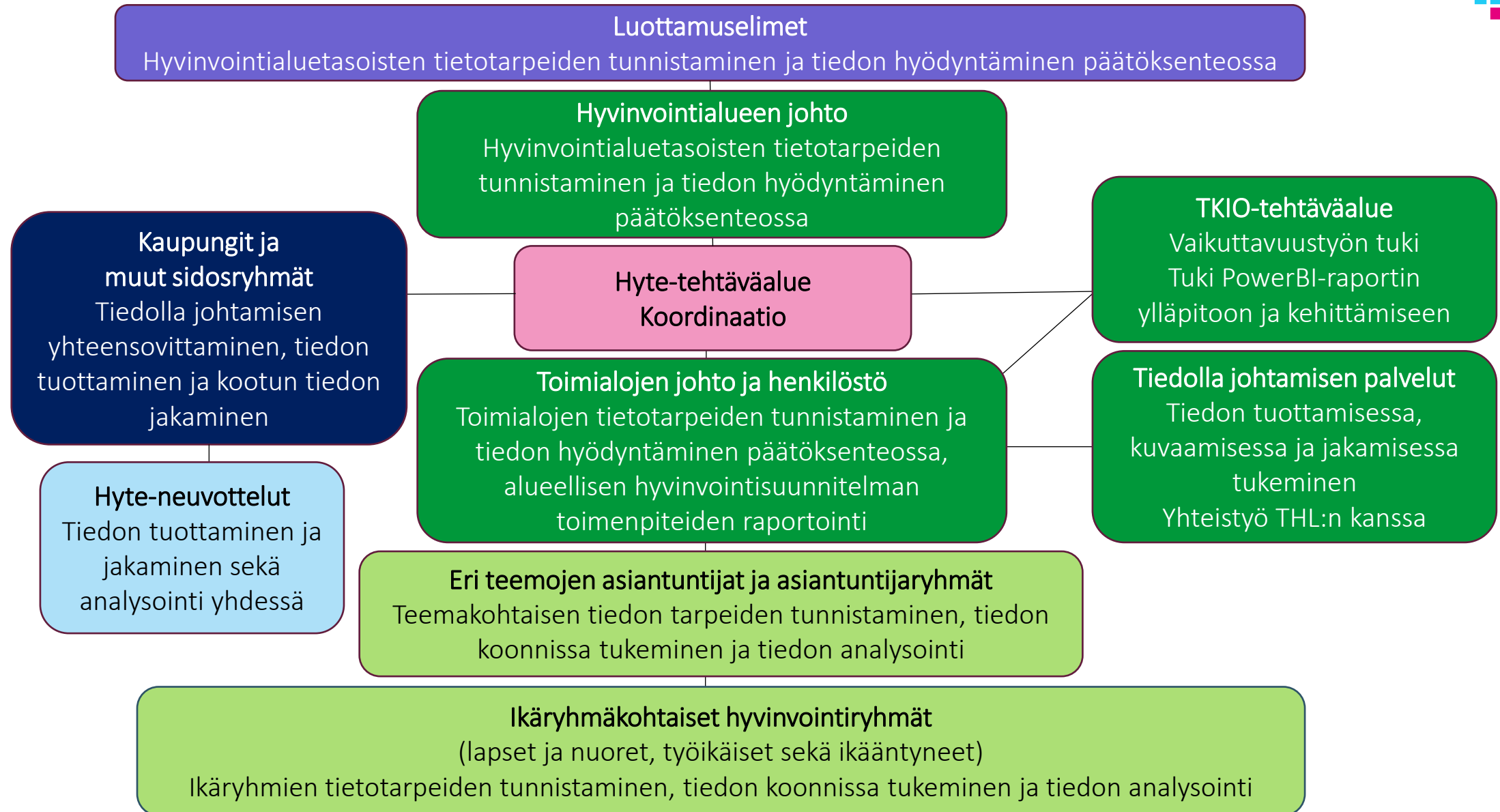
Erityisasiantuntija Pia Tasanko-Lavikainen

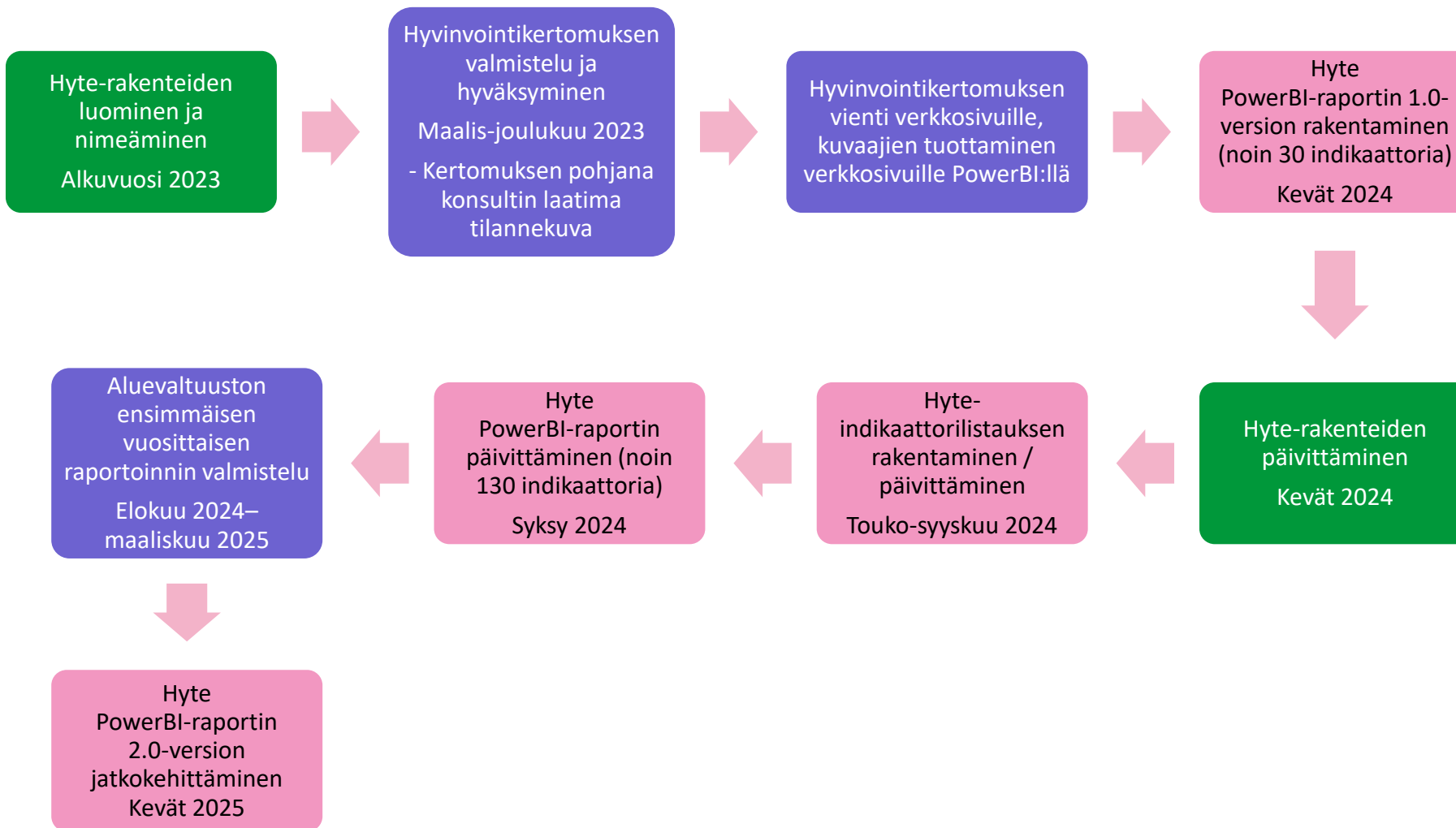
Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HYTE-rakenne

Hyte-tiedolla johtamisen rakenteet ja vastuut

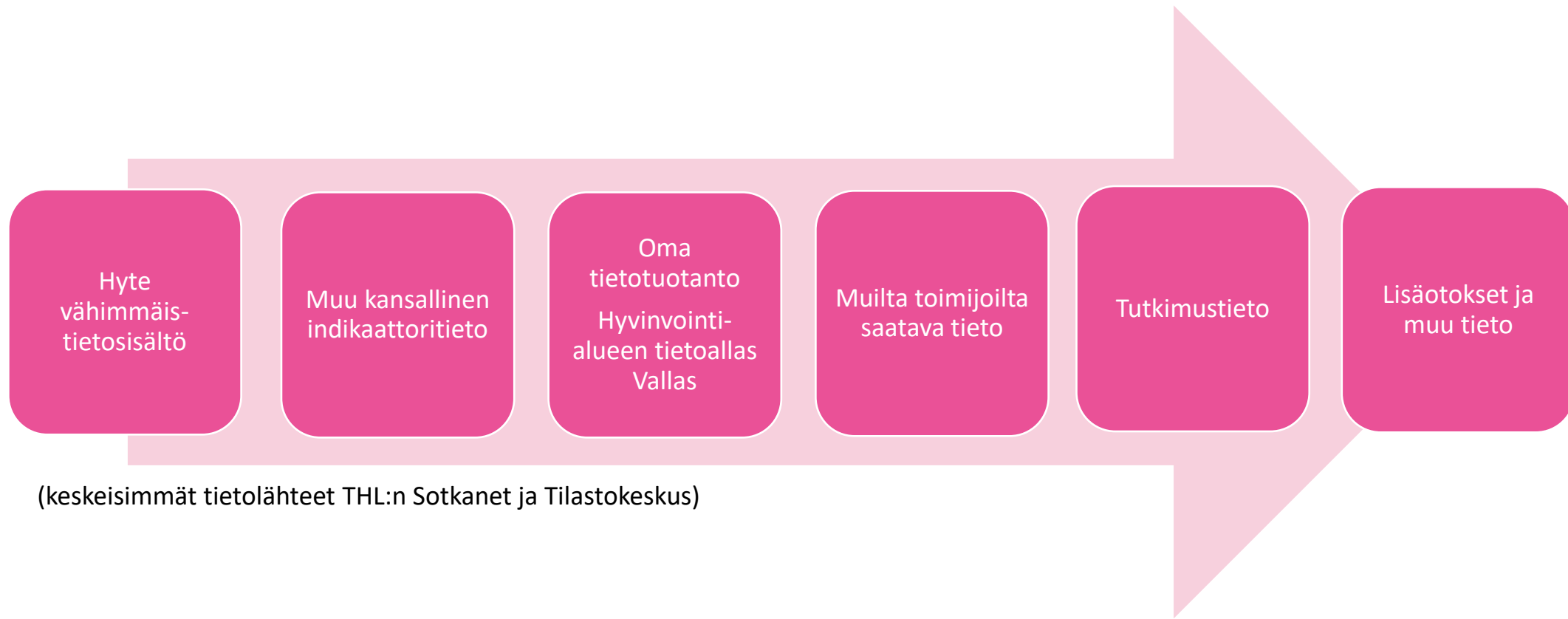

Hyte tiedolla johtamisen rakentaminen ja kehittäminen

Hyte-tietopohjan muodostuminen

(keskeisimmät tietolähteet THL:n Sotkanet ja Tilastokeskus)

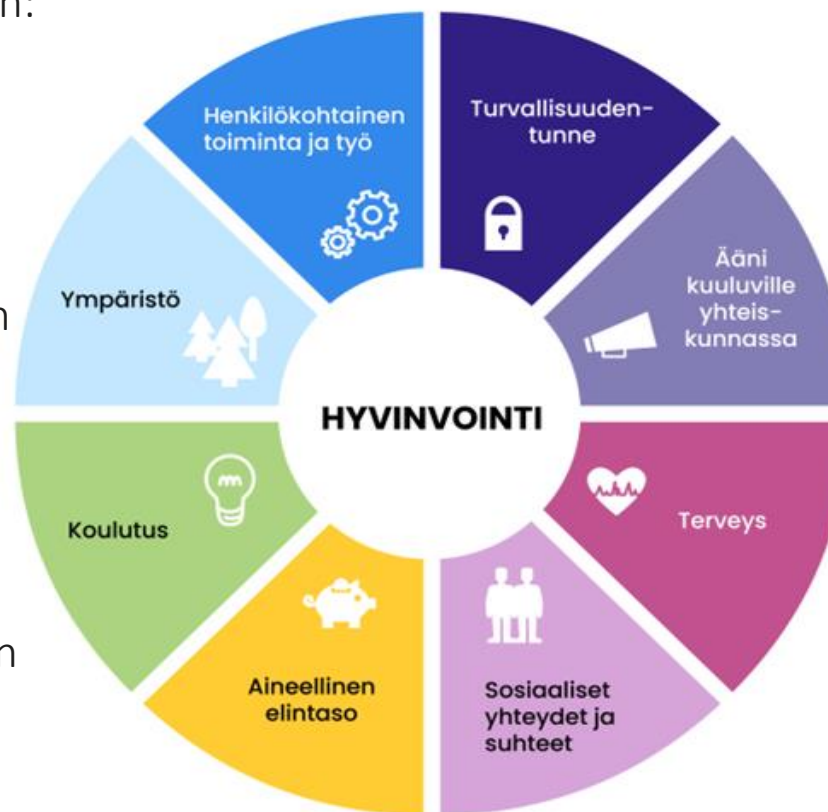

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on monialaista yhteistyötä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on:

- Toimintaa, jolla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden ja muun muassa osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen.
- Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista.
- Laaja-alaista, monitoimijaista ja poikkialaista toimintaa, jota tehdään johdon ja koordinaation, yhteistyön ja yhdyspintojen sekä palveluiden ja käytäntöjen tasoilla.

ESIMERKKEJÄ

Turvallisuudentunne

Turvallisuuden tunne omassa arjessa ja/tai elinympäristössä

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet päätöksentekoon

Terveys

Oma kokemus terveydestä ja oman terveydentilan suhde arjen vaatimuksiin ja tarpeisiin

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet

Läheisten ja merkityksellisten suhteiden määrä ja laatu

Hyvinvoinnin osa-alueita kuvaava tietojoukkotasoinen näkymä Stiglitzin komission mallin mukaan kuvattuna. Stiglitz & ai. 2009.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukartta

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistäminen

Rakenteellinen sosiaalityö

YMPÄRISTÖ

- Lähiliikunta- ja leikkipaikat
- Esteettömän ympäristön edistäminen
- Asumisen ja ympäristön terveysriskien ehkäiseminen
- Kestävän kehityksen edistäminen
- Esteettisen ympäristön edistäminen
- Asumisen tuki
- Lähiluonnossa liikkumisen mahdollistaminen
- Kohtaamista ja harrastamista tukevat tilat

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

- Työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tuki
- Harrastustoiminta
- Työelämän monimuotoisuuden edistäminen
- Vapaaehtoistoiminta
- Työllistymisen ja työkyvyn tuki
- Kulttuurihyvinvoinnin ja kulttuuriharrastamisen tuki

TURVALLISUUDEN TUNNE

- Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäiseminen
- Asuinympäristön turvallisuuden edistäminen
- Liikenneturvallisuuden ja liikkumisen turvallisuuden edistäminen
- Väkivallan ja rikosten ehkäiseminen
- Rikosten ja riitojen sovittelun sekä rikoksen uhrien tuki
- Ihmiskaupan ehkäiseminen
- Vapaaehtoinen maanpuolustus, vapaapalokunnat
- Digitaalinen turvallisuus

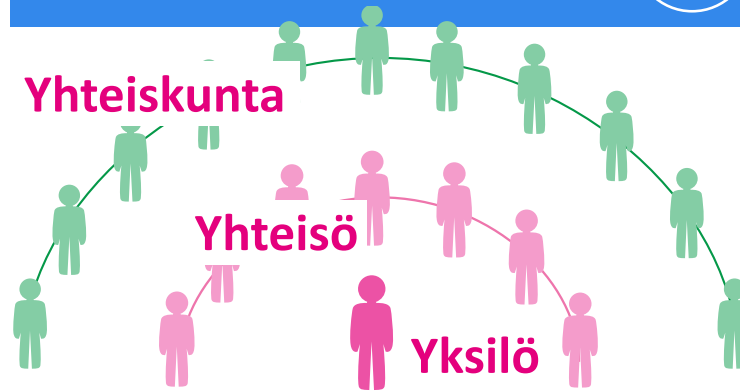

KOULUTUS

- Varhaiskasvatuksen tuki
- Ammatillisen oppimisen tuki
- Digiosaaminen ja medialukutaidon edistäminen
- Koulunkäytävyyden tuki
- Työssä oppimisen tuki
- Opiskelukyvyn tuki
- Elinikäisen oppimisen tuki

Yhteiskunta

Yhteisö

Yksilö

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

- Demokraattinen vaikuttaminen ja demokratiataitojen edistäminen
- Yhdistystoiminta
- Kansalaisaktivismi
- Osallisuuden edistäminen
- Journalistinen ja sosiaalinen media

AINEELLINEN ELINTASO

- Velkaongelmien ennaltaehkäisy ja velkaneuvonta
- Hyväntekeväisyys
- Taloudenhallinnan edistäminen
- Avustukset
- Ruoka-apu

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

- Sosiaalisten suhteiden tuki
- Kiusaamisen häirinnän ja syrjimyksen ehkäiseminen
- Parisuhteen tuki
- Kotoutumisen tuki
- Perheen ja vanhemmuuden tuki
- Radikalismien ja ekstremismien ehkäiseminen

Kirjastopalvelut

TERVEYS

- Elintapaneuvonta ja terveystaitojen edistäminen
- Työ- ja toimintakyvyn edistäminen
- Päihdehaittojen ja riippuvuuksien ehkäiseminen
- Liikuntapalvelut ja liikkumisen edistäminen
- Itse- ja omahoidon edistäminen
- Tartuntatauti-ehkäisy
- Terveellisen ravitsemuksen edistäminen
- Mielenterveyden ja mielenterveystaitojen edistäminen

Hyte PowerBI-raportti

- Raportti rakentuu noin 130 pääosin kansallisista tietolähteistä koostetusta indikaattorista.
- Teemojen muodostamisessa on hyödynnetty Stiglitzin hyvinvointimallin kahdeksaa hyvinvoinnin osa-aluetta. Lisäksi raportilta löytyvät palvelujen saatavuus ja lastensuojelu -teemat.
- Raportti on julkaistu [hyvinvointialueen verkkosivuilla](#) ja on siellä kaikkien tutustuttavissa.
- Raportista pääsee selaamaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilaa teemoittain ja ikäryhmittäin (lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikääntyneet) erilaisten indikaattoreiden avulla.

2. Vantaan ja Keravan alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuva 2024

 Indikaattoritietoa kokoava Power BI -raportti

Tietoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä

RAPORTIN SISÄLTÖ	RAPORTIN YLEISET TIEDOT	RAPORTIN TEKNISET TIEDOT
Etusivu Aineellinen elintaso Henkilökohtainen toiminta ja työ HYTE-kerroin Koulutus Lastensuojelu Palvelujen saatavuus Sosiaaliset yhteydet ja suhteet Terveys Turvallisuudentunne Ympäristö ja asuminen Ääni kuuluville yhteiskunnassa	RAPORTIN KUVAUS <i>Raportin tavoitteena on tukea loppukäyttäjää HYTE-työn johtamisessa ja tarjota tietoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HYTE-työn tilanteesta. Raportissa käytettävät indikaattoritiedot kuvaavat hyvinvointialueen tilannetta.</i> RAPORTIN OMISTAJA <i>HYTE, osallisuus ja järjestöyhteistyön tehtäväaluepäällikkö</i> RAPORTIN TEKNINEN OMISTAJA <i>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväalue</i> TIETOSUOJALUOKITUS <i>Raportin tietosuojalokitus 1: Julkinen</i> KÄYTTÖOIKEUDET <i>Raporttiin myönnetään käyttöoikeudet seuraaville tahoille (tai raportin omistajan erikseen nimeämillä henkilöille/työrooleille):</i> <ul style="list-style-type: none"> • Raportti on julkinen	RAPORTIN TIETOLÄHTEET <ul style="list-style-type: none"> • ELY keskus • Kelata • Litteri • Soskanet.fi • Tilastokeskus TIETOJEN PÄIVITYSTIHEYS <i>Raportti päivitetään kaksi kertaa vuodessa.</i> Viimeisin päivitys on toteutunut: 12.3.2025 10.55.27 RAPORTIN YLLÄPITO Raportin tekninen omistaja vastaa ylläpidosta. MUUTOSLOKI <ul style="list-style-type: none"> • 06.06.2024: Raportti julkaisti • 16.10.2024: Lisätty uusia indikaattoreita • 12.3.2025 Päivitetty indikaattoritietoja ja raportin visuaalista ilmettä

 Tutustu raportin toimintaan

Ilmoita mahdolliset häiriöhavainnot tai muutostarpeet tätä raporttia koskien

hyte@valkehyva.fi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Microsoft Power BI 1 / 12 61 %

Mistä tiedoista aluevaltuuston hyte-raportti rakentuu?

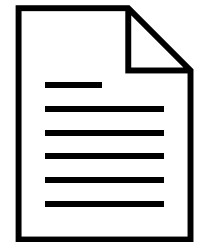
- PowerBI-muotoinen hyvinvointiraportti, johon on koostettu noin 130 indikaattoria kansallisista tietolähteistä (esim. Sotkanet, Kelasto, Tilastokeskus, Liiteri, RAI-tietokanta)
- Hyvinvointialueen tietoallas eli Vallas
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 3. osavuosisikatsaus ajalta 1.1.-30.9.2024.
- FinLapset-tutkimus: esikouluikäisten lasten perheet vuonna 2024
- Sosiaalisen raportoinnin yhteenvetoraportti vuodelta 2024
- Hyte-neuvotteluissa kerätty tieto
  - Syksyn 2024 neuvotteluissa tunnistettiin Vantaan ja Keravan alueen keskeisiä hyvinvoinnin haasteita sekä niihin liittyviä mahdollisia taustatekijöitä.
- Muut ajankohtaiset tutkimukset
- Kysely henkilöstölle ja sidosryhmille
  - Henkilöstölle ja sidosryhmille toteutettiin syyslokakuussa Webropol-kysely, jossa kartoitettiin asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä arjen työssä havaittuja ajankohtaisia ilmiöitä, haasteita ja vahvuuksia. Kyselyyn vastasi 56 henkilöä.
- Päihdetilannekysely
  - Syksyllä 2024 toteutettuun kyselyyn osallistui 1 197 hyvinvointialueen asukasta, joista aikuisten vastauksia oli 772 ja 13–17-vuotiaiden nuorten vastauksia 425.
- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden yhteys-henkilöiltä kerätty tieto **Targetoriin** toimenpiteiden toteutumisesta.

Aluevaltuuston hyte-raportin sisältö

1. Vantaan ja Keravan alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuva
  - Yleistä asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä
  - Ikäryhmäkohtaiset nostot (lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikääntyneet)
2. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2024
  - Yleinen osuus
  - Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat
  - Muut hyvinvointisuunnitelman alaiset suunnitelmat
3. Raportin laadinta ja tietolähteiden tarkempi kuvaus

Asukkaiden keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden haasteet ja vahvuudet

TURVALLISUUDEN TUNNE

Haasteet*: Väkivalta ja turvattomuuden tunne ovat lisääntyneet. Koulukiusaaminen on lisääntynyt.

Vahvuudet*: Hyvinvointialueella on käytössä väkivallan tunnistamiseen, puheeksiottoon ja palveluohjaukseen Väkipollaton VAKE-toimintamalli.

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

Haasteet: Työttömyys on lisääntynyt. Asiakkailla on usein useita samanaikaisia haasteita. Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden määrä on kääntynyt jälleen nousuun.

Vahvuudet: Yhteistyötä kehitetään kaupunkien ja muiden asukkaiden työllisyyttä edistävien toimijoiden kanssa.

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN

Haasteet: Ahtaasti asuminen on lisääntynyt. Osalla asiakkaista asumisen ongelmat ovat lisääntyneet. Vireille tulleiden häätöjen määrä (noin 1 200) pysyi lähes samana vuosina 2023 ja 2024. **Vahvuudet:** Häätöjen vähentämiseksi on kehitetty nopean puuttumisen malli. Lisäksi on kehitetty asumisneuvontaa.

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

Haasteet: Yksinäisyyttä kokee asukas- ja ikäryhmästä riippuen noin kymmenesosa asukkaista. Yksinäisyys on kuitenkin hieman vähentynyt ikääntyneitä lukuun ottamatta. **Vahvuudet:** Yksinäisyyden palvelupolkua ja puheeksiottoa on kehitetty. Yhteistyö on kehittynyt monin eri tavoin eri toimijoiden kanssa.

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

Haasteet: Noin kymmenesosa asukkaista kokee erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta.

Vahvuudet: Paikallinen yhteisöllisyys ja aktiiviset asukkaat. Eri toimijoiden, kuten järjestöjen tarjoamat kohtaamisen paikat.

AINEELLINEN ELINTASO

Haasteet: Toimeentulon haasteet näkyvät laajasti eri asukasryhmissä. Haasteet näkyvät muun muassa asumisessa sekä ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä tinkimisessä.

Vahvuudet: Sosiaalityön neuvonnan ja ohjauksen palveluja on kehitetty (esimerkiksi uusi chat-palvelu ja talousneuvola).

PALVELUJEN SAATAVUUS

Haasteet: Palvelujen saatavuus on parantunut, mutta palveluihin pääsy vaihtelee palveluittain. **Vahvuudet:** Asiakkaiden kokemus palvelujen saatavuudesta ja laadusta on parantunut asiakaspalutteen mukaan tasaisesti hyvinvointialueen käynnistymisestä lähtien. Digitaalisten palvelujen käyttö on lisääntynyt ja digipalveluja on kehitetty. Palvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä on kehitetty eri tavoin.

KOULUTUS

Haasteet: Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien osuus 15 vuotta täyttäneistä on koko maata korkeampi ja hieman kasvussa. Matalan koulutustason omaavien asukkaiden hyvinvointi on edelleen monilla indikaattoreilla mitattuna muita koulutustasoja alhaisempi.

Vahvuudet: Keskitason koulutuksen omaavat henkilöt liikkuvat aiempaa aktiivisemmin. Päivittäin tupakoivien osuus on laskenut kaikilla koulutustasoilla.

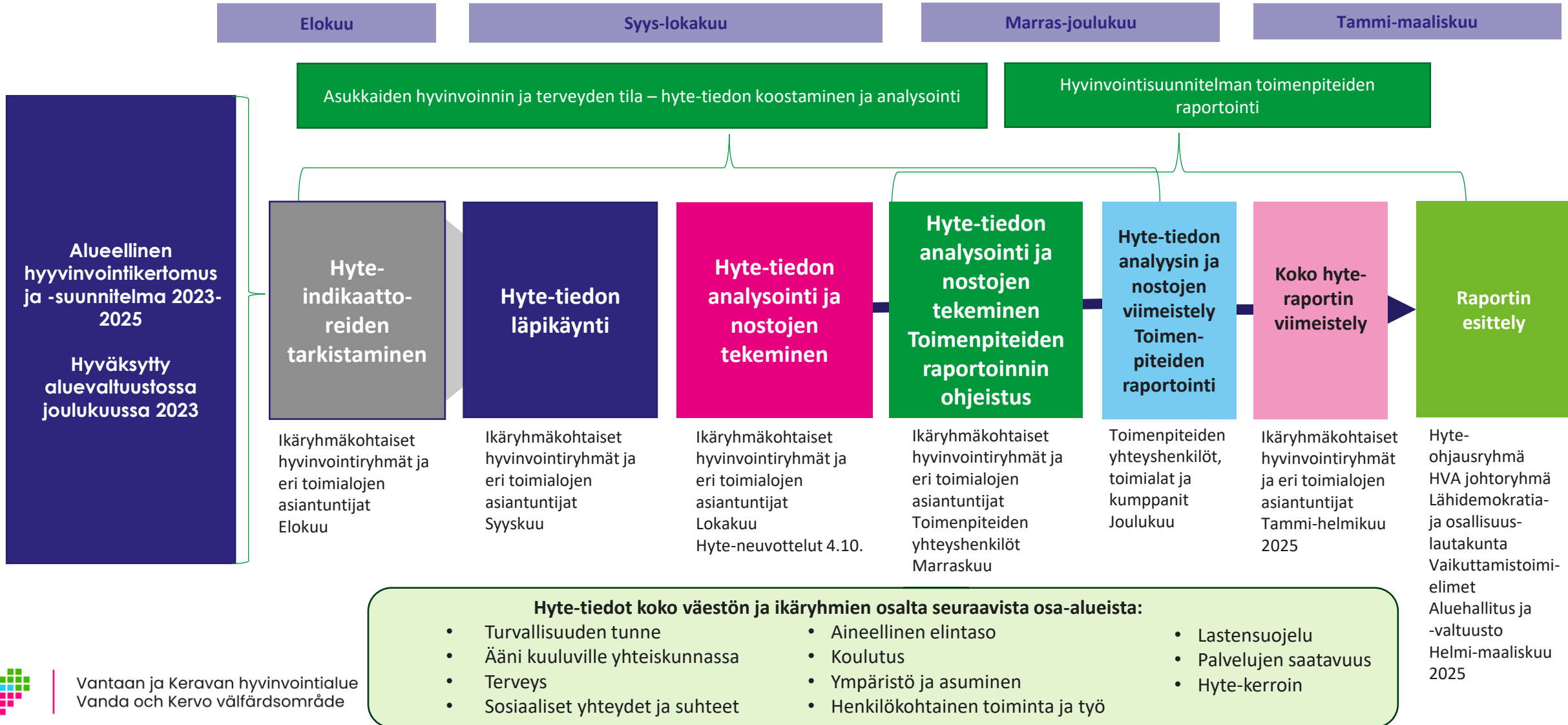
TERVEYS

Haasteet: Mielen hyvinvoinnin haasteet ovat selkeässä kasvussa. Samoin haasteet terveellisissä elintavoissa (muun muassa liikkuminen ja ylipaino).

Vahvuudet: Ehkäiseviä palveluja on kehitetty (esimerkiksi matalankynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelut). Alkoholi- ja tupakoinnin määrä on vähentynyt selvästi. Sairastavuusindeksi on edelleen selvästi koko maata alhaisempi.

Hyte-raportoinnin aikataulu syksy-talvi 2024 / 2025

Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tukevat strategian ja uudistusohjelman toteutumista

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on lähtenyt toteutumaan hyvin

- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma sisältää 32 tavoitetta ja 73 toimenpidettä.
- Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty yhteyshenkilö / -henkilöt.
- Yhteyshenkilöt raportoivat toimenpiteiden toteutumista Targetor-järjestelmään.
- Toimenpiteistä 50 toteutui jo ensimmäisen vuoden aikana ja 23 toteutui osittain.

Yksikkö	Näkökulma	Ajanjakso			
Hyvinvointisuunnitelma	Ohjelmat ja suunnitelmat	2024			
Hyvinvointisuunnitelman yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit					
🗨️ (0)					
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho	Kumppanit	Tila
1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi on käytössä toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.	1. Kehitämme hyte-rakennetta edelleen tarpeen mukaisesti sekä hyvinvointialueen sisäisen rakenteen että alueellisen yhteistyörakenteen näkökulmasta. Kirkastamme hyvinvointialueen roolia hyte-työssä.	1. Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestöjen välinen toimiva hyte-rakenne, sidosryhmäkysely on toteutettu (kyllä/ei)	Asiantuntija- ja kehittämisspalveluiden hyte-tiimi, kaikki toimialat Yhteyshenkilöt: Hyte, järjestöt, osallisuus - tehtäväalue: Marja Veikkolainen ja Pia Tasanko-Lavikainen	Vantaan ja Keravan kaupungit, HUS-yhtymä, järjestöt, mahdolliset muut sidosryhmät	Toteutuu ■
2. Raportointi Raportointi ▼					
Hyte-rakenteita on rakennettu ja päivitetty aktiivisesti vuoden 2024 aikana. Esimerkiksi hyte-neuvotteluja on toteutettu					
1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi on käytössä toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.	2. Seuraamme hyte-kertoimen indikaattoreita säännöllisesti. Kehitämme hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia. Hyödynnämme hyte-tietoa hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden laadinnassa.	2. Alueen omaa toimintaa ja väestövaikutuksia kuvaava hyte-kerroin kasvaa Hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia on kehitetty (kyllä/ei)	Asiantuntija- ja kehittämisspalveluiden hyte-tiimi, kaikki toimialat Yhteyshenkilöt: Hyte, järjestöt, osallisuus - tehtäväalue: Marja Veikkolainen ja Pia Tasanko-Lavikainen	Vantaan ja Keravan kaupungit, HUS-yhtymä, järjestöt, mahdolliset muut sidosryhmät	Toteutuu ■
4. Raportointi Rapc 📄 ⬅️ ➡️					
Vuosina 2024 ja 2025 hyvinvointialueet saavat hyte-rahoitusta asukasluksensa mukaisesti. Vuonna 2024 asukaskohtainen					

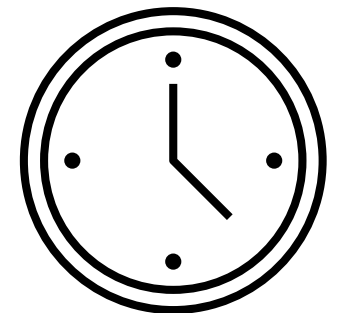
Alueellisen hyvinvointikertomus ja -suunnitelmatyön 2026–2029 alustava aikataulu 2025–2026

Hyte-kerroin kehittämistoimet – elintapaneuvonta ja alkoholinkäytön mini-interventio

1. Hyte-kerroin tilannekuvan luominen ja sen esittely hyvinvointialueen johtoryhmässä
2. Toimialojen hyte-kerroin vastuuhenkilöiden nimeäminen
3. Tilannekuvan tarkentaminen hyte-kerroin indikaattoreittain ja kehittämistoimenpiteiden määrittely
4. Kehittämistoimenpiteiden hyväksyminen ja kehittämisryhmän kokoaminen
5. Kirjaamisohjeistusten ja lähijohtajien infomateriaalin laatiminen ja jalkautus
6. Alkoholinkäytön mini-interventiokoulutukset henkilöstölle
7. Apotti-muutosten suunnittelu ja toteutus
8. Aktiivinen kirjaaminen
9. Apotin seurantaraporttien luominen ja käyttöönotto
10. Seuranta

Hyte-työn vaikuttavuus

- Vantaan kaupunki: [Vantaan hyvinvointimentorointihankkeen kustannussäästölaskelma](#)
- Vantaan kaupunki: [Onni-hyvinvointipolun vaikuttavuuden arviointi](#)
- Hyvinvointialue: Valmistelussa RRP-hankkeessa liikkumisen puheeksioton vaikuttavuuden arviointi
- HUS: Lonkkamurtumapotilaan kustannusvaikuttavuus -hanke

Onni-hyvinvointipolku on arvion mukaan kustannusvaikuttava

- ◆ Onni-hyvinvointipolulla saavutettiin tilastollisesti merkitseviä **positiivisia muutoksia sydän- ja aineenvaihduntasairauksien riskitekijöissä**. Tämä näkyi sairastumisen vähentymisenä kymmenen vuoden aikana kustannus-vaikuttavuusmallissa.
- ◆ Onni-hyvinvointipolku on kustannusvaikuttavuusmallin tulosten perusteella **kustannusvaikuttava**.
- ◆ Kumulatiivisten kustannusten kehittyminen antaa viitteitä siitä, että kyseessä on kaikissa näkökulmissa **pitkällä aikavälillä todennäköisesti säästöjä tuova toimenpide**.

Tiedolla johtamisen haasteita / kehittämiskohteita

- Hyte tiedolla johtamisen resurssit
- Työkaluihin liittyvän osaamisen kehittäminen

- Indikaattoreiden valinta → onko osattu valita ”oikeita” ja kuvaavia indikaattoreita
- Tiedon saaminen eri ikä- ja väestöryhmistä → esim. alle kouluikäisten ja vammaisten tieto vähäistä
- Tiedon ajantasaisuus
- Ajantasaisen tiedon hallinta
- Tiedon saavutettavuus
- Tiedon syvällisempi analysointi
- Tiedon parempi hyödyntäminen hyvinvointialueen toiminnan suunnittelussa, päätöksenteossa, seurannassa ja arvioinnissa
- Tiedon hyödyntäminen resurssien kohdentamisessa
- Tiedon hyödyntäminen vaikuttavuuden arvioinnissa ja vaikuttavien työmenetelmien valinnassa

- Yhteistyön tiivistäminen strategiayksikön ja tiedolla johtamisen palvelujen kanssa
- Tiedolla johtamisen yhteen sovittaminen erityisesti kaupunkien kanssa
- Järjestö- ja muun sidosryhmätiedon hyödyntäminen

Tutustu lisää VAKEn hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen PowerBI-raportti [hyvinvointialueen verkkosivuilla](#)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen [verkkosivut](#)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen videosarja suomeksi ja ruotsinkielisellä tekstityksellä [hyvinvointialueen YouTube-kanavalla](#)

Kiitos!

Erityisasiantuntija Pia Tasanko-Lavikainen
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
040 772 4468
pia.tasanko-lavikainen@vakehyva.fi
www.vakehyva.fi

